

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

דף קי"ט

באו לנוב ולגבעון

כשחרבה שילה, ונלקח הארון בסוף ימי עלי, באו לנוב, [שנאמר "וַיָּבֹא דָּוִד נֹבָה אֶל אַחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן ... וַעֲתָה מָה יֵשׁ תַּחַת יָדָךְ חֲמֹשֶׁה לֶחֶם תִּנָּה בְּיָדִי אוֹ הַנֶּמְצָא. וַיַּעַן הַכֹּהֵן אֶת דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵין לֶחֶם חֵל אֶל תַּחַת יָדִי כִּי אִם לֶחֶם קָדֵשׁ יֵשׁ", הרי שבנוב היו השולחן והמזבח], וכשחרבה נוב בימי שאול, באו לגבעון, [שנאמר, "וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ גְּבַעְנָה לְזַבַּח שֵׁם כִּי הִיא הַבָּמָה הַגְּדוֹלָה אֲלֶפֶף עֲלוֹת יַעֲלֶה שְׁלֹמֹה עַל הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא"].

וכל אותו זמן שבין חורבן שילה לבניין המקדש בירושלים, **חזרו הבמות להיות מותרות** כבזמן שהיה אוהל מועד בגלגל.

שנאמר בעניין היתר הבמות בגלגל, "אִישׁ כָּל הַיֶּשֶׁר בְּעֵינָיו. כִּי לֹא בְּאֵתָם עַד עֲתָה אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנִּחְלָה", כלומר הבמות מותרות בגלגל, כי עוד לא הגיעו למנוחה שזו שילה, ולנחלה שזו ירושלים, ומכאן שכשהגיעו לכל אחד מהמקומות הללו, נאסרו הבמות, אבל בין זו לזו, היו הבמות מותרות, [שאם לא הותרו עוד אחר שילה, די היה לכתוב, "כִּי לֹא בְּאֵתָם עַד עֲתָה אֶל הַמְּנוּחָה", ונדע, שמשילה ולהבא אין לבמות היתר].

וכל אותו הזמן שהיתה הבמה הגדולה בנוב וגבעון **קדשי קדשים היו נאכלים לפניו מן הקלעים**.

אבל קדשים קלים היו נאכלים בכל ערי ישראל, שכן בכל מקום ניתן היה לעשות במה ולהקריב קדשים קלים.

ולעניין מקום אכילת מעשר שני:

יש דעה שאינו טעון הבאה לנוב וגבעון אלא נאכל בכל ערי ישראל.

- מתחילה רצו לומר שהטעם לכך כי נאמר "שֵׁם" במעשר שני ונאמר "שֵׁם" בארון ללמוד בגזרה שווה, שהבאת מעשר שני למקדש תלויה במקום הארון, ולא במקום המזבח, ובנוב בגבעון היה המזבח, אבל לא היה הארון, [שהיה בקרית יערים ובעיר דוד]. אולם דחו זאת כי אם כן נלמד בגזרה שווה זו שגם פסח וקדשים שנאמר בהם "שֵׁם" לא יקרבו בנוב וגבעון ואי אפשר לומר כן.

- ומסקנה שדעה זו היא דעת רבי שמעון האומר שאף בבמה גדולה לא קרבו חובות שאין זמנם קבוע כמעשר בהמה ומעשר דגן הוקש למעשר בהמה ללמד שגם הוא אינו טעון הבאה לנוב וגבעון.

אבל לדעת חכמים, מעשר שני היה נאכל בנוב וגבעון. ואף על פי שהוא טעון הבאה לבירה [=מקדש], שנאמר, "וְאֶכְלָתֶם שֵׁם לִפְנֵי ה' אֲקִיכֶם", כי מכל מקום, גם נוב וגבעון קרויים בירה, כמו ששנה רב יוסף, שלש בירות הן, (א) שילה (ב) ונוב וגבעון (ג) ובית עולמים.

באו לירושלים

כשבאו ובנו את המקדש בירושלים, **נאסרו הבמות**, שנאמר בעניין היתר הבמות, "כִּי לֹא בְּאֵתָם עַד עֲתָה אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנִּחְלָה", אבל כשבאו לירושלים, נאסרו הבמות.

קדשי קדשים נאכלים לפניו מן הקלעים וקדשים קלים ומעשר שני נאכלים בכל ירושלים לפניו מן החומה של ירושלים.

ונחלקו חכמים בביאור הכתוב, "כִּי לֹא בְּאֵתָם עַד עֲתָה אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנִּחְלָה":

לדעת רבי יהודה – "מְנוּחָה" זו שילה. ו"נִחְלָה" זו ירושלים, [וכן נאמר על ירושלים, "הִיְתָה לִי נִחְלָתִי כְּאַרְיֵה בְּיַעַר", "הַעֵיט צְבוּעַ נִחְלָתִי לִי הַעֵיט

סָבִיב עֲלֶיהָ"].

לדעת רבי שמעון – "מנוחה" זו ירושלים, [וכן נאמר על ירושלים "זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אנתיה", "כי בחר ה' בציון אנה למושב לו"]. ו"נחלה" זו שילה. [והקדים את ירושלים לשילה לומר שבגלגל הבמות מותרות כי לא זו בלבד שאל ירושלים לא באו אלא אף לשילה עוד לא באו].

- ולשני התנאים הללו, נאסרו הבמות בשילה ובירושלים, והותרו בגלגל ובנוב וגבעון, אבל אחר חורבן ירושלים לא הותרו עוד.

לדעת תנא דבי רבי ישמעאל – זו וזו שילה, ונקראת מנוחה ונחלה, כי נחו בה מהכיבוש, ובה החלו לחלק את הנחלות כמו שנאמר "וישלך להם יהושע גורל בשלה לפני ה' ויחלק שם יהושע את הארץ לבני ישראל כמחלקתם". ולדעה זו כל מקום קדש לשעתו בלבד ולכן אחר שחרבה שילה הותרו הבמות וכמו כן אחר שחרבה ירושלים הותרו הבמות.

ולדעת רבי שמעון בן יוחי – זו וזו ירושלים. ונקראת מנוחה ונחלה, כי בה נח הארון, שנאמר "ויהי כנוח הארון", והיא מנוחת עולמים. ולדעה זו עד שנבנה הבית לא נאסרו הבמות.

"ויקח מנוח את גדי העזים

ואת המנחה ויעל על הצור לה"

לדעת רבי שמעון בר יוחי – הכל היו מותרים להקריב אז בבמה, כי לא נאסרו הבמות עד בניין ירושלים.

ולדעת החכמים האחרים – מנוח עשה כן מחמת הוראת שעה, אבל באמת אותה שעה היו הבמות אסורות.

ארבעה כללות בשחוטי חוץ

כלל א: כל הקדשים שהקדישם בשעת איסור הבמות, והקריבם בשעת איסור הבמות מבחוץ, הרי אלו (א) בעשה (ב) ולא תעשה (ג) וחייבים עליו כרת [פי שנתבאר בפרק השוחט והמעלה].

כלל ב: הקדישם בשעת היתר הבמות. והקריבם בשעת איסור הבמות בחוץ, הרי אלו (א) בעשה (ב) ולא תעשה. אבל אין חייבים עליהן כרת. [פי שנתבאר בפרק השוחט והמעלה בדף ק"ו].

כלל ג: הקדישם בשעת איסור הבמות, והקריבם בשעת היתר הבמות, הרי אלו (א) בעשה [שביטל הבאה לה]. ואין בהם איסור לא תעשה.

כלל ד: הקדישם בשעת היתר הבמות, והקריבם בשעת היתר הבמות, הרי זה פטור מכלום.

קדשי יחיד שהוקדשו למשכן

גם בזמן היתר הבמות, קדשי יחיד שהוקדשו למשכן, **יקרבו במשכן. ובדיעבד, אם קרבו בבמה, המקריב פטור** [מפרשת שחוטי חוץ]. [אבל אסור לעשות כן כי נאמר, "כאשר נדרת תשמר ועשית"].

ואם לא פירש מן הסתם הם עומדים להקרבה בבמה ויקריבם בבמה לכתחילה.

דברים שבין במת ציבור לבמת יחיד

א. סמיכה, שנאמר "לפני ה'. וְסִמֵּךְ". ולא בבמת יחיד.

ב. שחיטת צפון, שנאמר, "וְשַׁחַט אֹתוֹ עַל יָרֵךְ הַמִּזְבֵּחַ צִפְנָה לְפָנֵי ה'". ולא בבמת יחיד.

ג. מתן שתים שהן ארבע, שנאמר, "וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פָּתַח אֶהָל מוֹעֵד". ולא בבמת יחיד.

ד. תנופת מנחות, שנאמר "לְהִנִּיף תְּנוּפָה לְפָנֵי ה'". ולא בבמת יחיד.

ה. הגשת מנחות לקרן מזרחית דרומית, שנאמר "וְהִגִּישָׁה אֶל הַמִּזְבֵּחַ" [ורש"י גורס "הקרבתה לפני אהרן לפני ה' אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ"]. המזבח המיוחד ולא במת יחיד. ולדעת רבי יהודה, אין מנחה קרבה בבמה כלל, שנאמר בעניין שחוטי חוץ, "וְזָבְחוּ זִבְחֵי שְׁלָמִים לַה' אוֹתָם", ללמד שדווקא בהמות קרבו בבמה, אבל לא מנחות ולא

ו. **כהונה**, שנאמר "וְזָרַק הַכֹּהֵן אֶת הַדָּם עַל מִזְבֵּחַ הַי"י". ולא רק הוא בבמת יחיד. [אבל כהן מקריב בה כאחרים].

ז. **בגדי כהונה**, שנאמר "לְשָׂרְתָּ בְּקֹדֶשׁ". ולא בבמת יחיד.

ח. **כלי שרת**, שנאמר "כְּלֵי הַשָּׂרֵת אֲשֶׁר יִשְׂרְתוּ בָּם בְּקֹדֶשׁ". ולא בבמת יחיד.

ט. **ריח ניחוח** [כלומר הקרבה לשם ריח ניחוח], שנאמר "רִיחַ נִיחֻחַ לַה'".

י. **מחיצה בדמים** בין עליונים לתחתונים, שנאמר "וְהִיָּתָה הַרְשֻׁת עַד חֲצֵי הַמִּזְבֵּחַ". ולא בבמת יחיד.

יא. **רחיצת ידים ורגלים**, שנאמר "וּבִקְרַבְתֶּם אֶל הַמִּזְבֵּחַ יְרַחְצוּ". ולא בבמת יחיד.

בכולם נזכר לפני ה' שהכוונה למשכן או המזבח שהכוונה למזבח המיוחד ואין הבמה בכלל זה.

קדשים שהוקדשו לבמה קטנה ולבסוף קרבו בגדולה

ללשון ראשון – דינם כדין קדשי במה גדולה, ויש לתת דמים עליונים למעלה ותחתונים למטה.

וללשון שני – דינם כדין קדשי במה קטנה, ואין בהם חילוק בין מתנה למעלה או למטה.

ולדעת רבי אלעזר – עולת במת יחיד שהכניסה לפניו, אף אחר שחיטה, קלטוה מחיצות, שיהיו כל דיני הקרבתה כעולת במת ציבור.

ורבי זירא נסתפק האם כן דינה כל זמן שהיא בפנים, או אף אם חזר והוציאה, מאחר שנכנסה פעם אחת, קלוטה ועומדת היא להיעשות בפנים.

דף ק"כ

קדשי קדשים שנשחטו בדרום

קדשי קדשים שנשחטו בדרום, פסולים הם, ומכל מקום שחיטתם מועילה להוציא אותם מידי מעילה.

ולדעת רבה, אפילו עלו למזבח ירדו. ולדעת רב יוסף, אם עלו לא ירדו. ורבי ינאי נסתפק בזה.

קרבן בבמת יחיד בלילה

רב ושמואל נחלקו, האם קרבן הנשחט בבמת יחיד בלילה פסול או לא.

הפשט וניתוח בבמת יחיד

רב ורבי יוחנן נחלקו, האם עולת במת יחיד טעונה הפשט וניתוח. ותניא כוותיה דרבי יוחנן, האומר טעונה הפשט וניתוח.

דברים שבין במה גדולה לבמה קטנה

(א) קרן (ב) וכבש (ג) ויסוד (ד) וריבוע (ה) כוור וכנו (ו) חזה ושוק.

דברים ששווה במה גדולה לבמה קטנה

(א) שחיטה [ולכאורה הוא הדין לשאר עבודות].

(ב) הפשט וניתוח העולה. (ג) דם מתיר כשנזרק כהלכתו. (ד) דם מפגל כשנזרק במחשבת חוץ לזמנו. (ה) מומים פוסלים את הקרבן. (ו) אכילת הקרבן בזמן האמור בתורה.

סליק פרק פרת חטאת וכל מסכת זבחים

הודו ה' כי טוב כי לעולם חסדו

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

מותר להפיץ שלא למטרה מסחרית

לקבלת קבצים אלו בוואצאפ

שלחו הודעה למספר 050-6877088

[לרכישת בקיצור על מסכת זבחים](#)

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)